

Universitäts- und Landesbibliothek Tirol

Copia Erectionis Universitatis Oenipontanæ

Leopold <I., Heiliges Römisches Reich, Kaiser>

Wien, 26.04.1677

Leopoldus Divina favente Clementia, Electus Romanorum Imperator semper Augustus, ac Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae et Sclavoniae Rex, Archidux Austriae, Dux Burgundiae, Styriae, Carinthiae, Carniolae, et Witenbergae, Comes Tyrolis, et Goritiae pp. Jam inde à condito Christianae fide nobilitate Romano Imperio inter Augusta decora Romanorum Imperatorum Praedecessorum nostrorum Dei Opt. Max. beneficis ad hoc Caesaris dignitate fastigium erectorum, semper ea summa laus est habitata, uno eodemque studio Religionem simul, et Imperium foveri, regere, propagare, utriusque fines, et sempublicam Christianam non tam armis, et virtutibus bellicis exornatam reddere, quam liberalibus artium studiis excultam, quibus nimirum et Politica rerum administratio dirigitur optime, fovetur, ac sublevidetur, et ipsa quoque sacrosancta Catholica nostra Religio ad gloriam Omnipotentis Dei majorem conlevatur, ampliatur, et illustratur maxime, Binoncipum quoque ipsorum et sanorum, ad Imperii clarum sedentiam, virtuti via panditur laetissima, certis semper ad immortalitatem, idem rerum ab eis praeclare gestarum fama ad posterum transmissa publicis litterarum monumentis consecratur memoria hominum sempiterna.

Quod, cum à Majoribus nostris, praecipue Augustissima Domus nostra prestantissimis quibusque Romanis Imperatoribus, à quibus nos una originem trahimus, factitatum sit, eorundem lauda

Sissimis Vestigiis Pedulo in haerentes, et repulantes nobis in-
cum, non sine gravi, christianoq; animi nostri sensu
illatam seculo proxime elapso Catholicæ rei iuxta
ac Imperio nostro ab invalescente latè per Septentrio-
nem, ac Germaniam potissimum, Regnaq; Provincias
nostris hereditariis contamina, Hæresi fidei perneq;
ac Regnorum exitiabili peste imanem cladem, qua
non solum variae, atq; nominis celebritate pariter,
et vetustate Originis inclite in his terris Academia,
et Universitates olim Catholica fidei, ac Religionis
firmamenta, Seminariaq; Christianæ doctrine, et
Virtutis, post provinciarum, Vbi crederentur, à
Romana Ecclesia, vera, legitimaq; omnium Ecclesia,
cum Matre desertionem, et ipse velut communi tur-
nâ involuta, casuq; prolapsa descriverint, in qui-
bus, uti ante hæc Divina, humanaq; veritas summa
cum laude, et emolumento tradebatur, ita nunc op-
positi recte rationi, Dogmaticisq; Ecclesiasticis con-
trariis errores, maximo fidei, fideliumq; subdito dum-
no exponantur. Verum etiam succurrendi bus pau-
latim, licet non sine dolore nostro, Ritibus, et
comptibus Heterodoxæ Universitates vel instituan-
tur de novo, vel certe restaurantur, splendori, ac glori-
suo pristino reddita, à Principibus A Catholicis, qui-
bus maxima cura est litterarum Studia fovere, usq;
amplificare augmentis, et illustrare commodis, ut Catho-
licas Academias offuscare sua velut luce queant.
Sed hæc perpendentes, quam multa hæc tempestate
Universitates etiam in fide erga Romanam Sedem

constantis, et Orthodoxae, sive in provinciis nostris Roma-
no Imperio subjectis, sive etiam Ditionibus nostris ha-
reditariis ob repentinam saepe exarscentis belli, et
miserè omnia depascentis flammam parùm subito fre-
quentari, ac minus comode prospici, dilapsa ea propin-
q̃ue in alienas oras, et avocata non sine gravi notabi-
li praepudicio, abstractaq̃ sum à studiis academicis, et
à Patriis laudibus nobili Juventute, cui optatissimum
aq̃ ac utilissimum foret, habere, et nosse locum intra
sines Germanicos, quos in tutum recipiat, et pro
infitia mentis alacritate, amoreq̃ sciendi litteris, et
altioribus Disciplinis vacet.

Et ad hanc finem cogitantes, quàm opportuna fu-
tura esset pluribus titulis Provincia nostra Tyrolen-
sis, nuper ad nos immatura morte serenissimorum
Austria Archiducum cognatorum, nobis charissimo-
rumq̃ Principum Successionis Jure devoluta, qua
sicuti natus à litis pra alios nostris Provinciis Italia
ac praeterea aera salubritate, victusq̃ ubertate in
paucis celebrata, demùm Italiam inter reliquam
Germaniam media Italia, proinde, ac Germanis pa-
riter, et Audiosam Litterarum, quàm linguarum utri-
usq̃ gentis praecomoda insignem omnino colendis Ita-
dis opportunitatem allatura esset, ita ipsa quoque
vicepsim grande comòdum inde tractura, et ab haereti-
ca pravitate, quam quidem nunquam suos ultra ter-
minos admisit, adjacentem tamen finibus, non una ex
parte semper metuit, atq̃ metuere debet, fortius se-
liciusq̃ se defensura: Ne maturè deliberata, et

praeter allegata rationum momenta hoc tribuendum ra-
ti, cum primis Ecclesie Romanae, ac Religionis Catholice
Incremento, cui et Praesidii, et Ornamenti plurimum
hinc auesuram merito speramus, si Universitas huius loci
erigatur, e qua Viri prodeant Virtutibus, ac litteris conspi-
cuis, et vel revocandis ad Romanae Sedis obedientiam viri-
nis Haereticis, vel saltem arcenda ab huius Provinciae visi-
ceribus pestifera animarum lazi, idonei: Tum iterum
Dictionis ipsius nostrae Tyrolensis merito, ac decori iam
pluritudine sua complectentis plures celebres Episcopos
suo, ac in super Anipontum, Austriacorum Archiducum
antiquissimam, et nobilissimam Regiam, una cum su-
premo Superioris Austriae Regimine, unde in subiectos
populos longe, lateque iura dispensantur: recensentis
praeterea Nobilitatem maximam, Juventutem nume-
rosam, et ad litterarum studia egregie instructam: Tum
denique Provinciarum Graecopararam Austriacaram,
qua nobis hereditario titulo subsunt, exemplo, suam
qualibet numerante Academiam, et Universitatem insu-
minatim Austriae inferioris Viennensem, Anteriori Sti-
burgensem, Bohemiae Pragensem, Nolentes idcirco Ty-
rolis nostrae iterum dominio, et penitus adiectam, ad-
didamque, hoc siue Ornamento, seu Praesidio studio-
rum destitui, statui in usum praesentiarum, et implo-
rato prius Sanctissimi in Christo Patris Domini In-
nocentii Divina providentia Papa Undecimi, Univer-
salis Ecclesiae, Summi Pastoris, et Christi in terris Vicarii
consensu, et Voluntate statutam omnino habemus, et

firmiter decretum nostra qua pollemus auctoritate Cae-
rea, et Archiducali, in praedicta nostra Provincia Tyro-
lensi Studium Generale, sive Universitatem ad instar
Viennensis, Pragensis et aliarum huius priorum Univer-
sitatum, seu Studiorum generalium in quibusvis libera-
libus disciplinis, et licitis facultatibus, sive in Germa-
nia, ab Augustissimis Majoribus nostris, sive à Bra-
cepsoribus, aibi erectarum, similiter erigere, ac si
à nobis erectam ex araria nostrae provinciae fundare,
dotare, ditare, prout nunc, et hoc praesenti nostro Ca-
esareo decreto firmissimo, et semper valituro ad majus
Divinae gloriae, Catholicae Religionis, et Provinciae Ty-
rolensis nobis subiectae incrementum, ac deus, eandem
Universitatem Anipontanam stabiliter, et in per-
petuum erigimus, fundamus, constabiliimus.

Atque supra memoratam Urbem nostram Anipon-
tam, ubi iam per annos centum, et amplius praeter Gym-
nastica, et Inferiora humaniorum litterarum studia,
altiorum quoque disciplinarum Theologiae scilicet, et
Philosophiae pars aliqua constanter, et cum optato
fructu est tradita, auctis modo, et completis sublimi-
oribus studiis per omnes gradus, plenamque ac generalem,
et aliis Universitatibus consuetam auctiorem, Theologiae
videlicet Scholasticae, Sacrae item Scripturae, et huius
Controversiarum, Juris utriusque Canonici, et Civilis,
Scientiae denique Medicinae, ac Philosophiae totius, Mathe-
seosque Professionem proinde huius nova, et Caesareo-
Archiducalis Austriacae Universitatis deligimus, no-

„minimus, et declaramus, eamq[ue] liberali, ac perpetuo
duratura dote munificè donamus, fundum illi dota-
lem assignantes Tyrolenses nostras Salinas, i. e. quarum
annuis proventibus Professorum Salaria, adificioru[m]
sarta lecta, et reliqua Universitatum onera abunde
suffragentur. Eisdem etiam Universitati Jurisdic-
tionem in Audiosos, aliq[ue] Privilegia, favores, indulta
libertates, et immunitates reliquis Universitatibus Au-
striacis concessas, et indultas, in quantum prosumus
potestate Caesareâ, et Archiducali concedimus, largi-
mur, et confirmamus, ut iis huc perinde et alibi loco-
rum in quovis Audio generali, tam Doctores legentes,
quam Audentes in praesens, et in futurum quomodolibet
utantur, potiantur, et gaudeant. Faculta-
tem quoq[ue] impertientes sepe nominata Universita-
ti Statuta condendi Academica, nostrae auctorita-
tati Caesareae, Clementissimaeq[ue] in Universitatem
hanc Ennsontanam Voluntati consentanea, ac spe-
cialiter approbata, quibus sive Universitas tota com-
muniter, sive speciatim singula quatuor facultates,
Theologica, Juridica, Medica, et Philosophica lau-
dabiliter, et bene regantur, fervor Auditorum augeatur,
moram disciplina servetur, Juventus schola-
stica in officio contineatur.

Quapropter insistentes huic nostro proposito firmam
et certam sententiam facultatem, quam prosumus plena-
riam damus Lectori, Doctoribus, Magistris, ac Pro-
fessoribus, sepius repetita Universitatis huius erectae

in omnibus quatuor facultatibus paulo ante recensitis
bene merentes, et per solita Doctrinae experimenta, ni-
quid daps examina probatos, ac rite approbatos disci-
pulos, et Laurearum Candidatos, Liberales, et Academi-
cis honoribus, more aliarum Universitatum solem-
ni ritu insigniendi, usque si ve in hac Universitate,
per debitum tempus studuerint, si ve alibi studia sua
absolverint, aut ibi capta hic cum laude continu-
arint, dummodo scientia, et moribus ad hoc idonei fu-
erint comperiti, Baccalaureatus, ac Magisterii, Li-
centiatus, Doctoratus, et quosvis alios consuetos gradus
conferendi, atque hos sic collatos, vel conferendos, aucto-
ritate nostra Caesarea, et Archiducali approbamus,
confirmamus, et ratihabemus.

Et haec omnia pro plenitudine Potestatis nostrae Ce-
sarea, et Archiducalis facimus, statuimus, et decerni-
mus, implorantes ex nunc, et ex hoc die Sanctae Apo-
stolicae, et Romanae Sedis auctoritatem, ut nostrae
Placita probare, iurareque, et eandem Universita-
tem, nec non eiusdem Electionem, et fundationem,
Statuta, Privilegia, et facultates, eidem Sanctae Sedi
specialiter, ut nobis pari modo exhibitas, et a nobis
confirmatas, ac Stabilitas, sua quoque auctorita-
te Apostolica, et Pontificia, ad majus Dei obsequium,
et Religionis bonum confirmare, Stabilitare, ac confir-
mare velit. Quem in finem iubemus, mandamus,
que nostris per Superiorem Austriam Consiliarios,
Statos Intimos, ac Deputatos, ut apud sanctissimum
Dominum Innocentium Papam undecimum, Cau-

„Iam istam Universitatis nova Anipontana quanto
vicius proponant, urgeantq; efficaciter per Ser^{mum}
S. S. C. Cardinalem Carolum Bium, quæ nobis, et
Desiderio nostro, nec minus publico bono, Christiana et
Catholica Religione, nostriq; Imperij, ac præsertim
Provincia nostre Tyrolensis per tam salutarem, sanctorumq;
medium fiat propediem satis. Datum in Civita-
te nostra Vienna die vigesima sexta Mensis Aprilis,
Anno millesimo sexcentesimo, septuagesimo septimo
Regnorum nostrorum Romani Decimo nono, Hunga-
rici Vigesimo secundo, Bohemici vero Vigesimo Bri-
mo ~.

Leopoldus

(L S)

J. F. Hoehel. C. B. M.

Ad Mandatum Sacre Cas.^a
Majestatis proprium.

Maximilianus Ernestus à Conedo

Copia
Erectionis Universitatis
Aenipontanae.